

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2015. október 14.

TÖRTÉNELEM
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2015. október 14. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszleletet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat Róma hódító háborúinak politikai következményeihez kapcsolódik.

Döntse el, melyik római politikusra vonatkoznak a forrásrészletek! Írja a forrásrészletek után a megfelelő politikus nevét! A felsorolt nevekből válasszon! Egy név kimarad. (Elemenként 1 pont.)

Politikusok: Caesar, Caius Gracchus, Scipio, Marius, Sulla

a) „Mindenütt az arcába, szemébe sújtó kardok érchegyét látta, merénylői úgy hajszolták, akár egy halálos csapásokkal megsebzett vadat, míg mindegyik belé nem dőfte a kardját. [...] Azt mondják [...] eleinte védekezett, igyekezett elkerülni a döféseket, és segítségért kiáltozott, de mikor látta, hogy Brutus is belemártja kardját, fejére húzta tógáját, és lerogyott a földre.” (Plutarkhosz)

b) „Miután [...] mégis elnyerte a consulságot, katonákat toborzott, de nem az ősi szokás szerint a vagyonos osztályból, hanem mindenkit felvett, akinek kedve volt, sok teljesen vagyontalant is.” (Sallustius)

c) „Így szólván felolvasta körülbelül négyszáz senatornak és ezerhatszáz lovagnak a névsorát, kiket halálra szánt. Ő volt az első, aki a halálraítéltek névsorát nyilvánosságra hozta, aki díjat tűzött ki azok számára, kik ezeket megölik, jutalmat azok részére, akik felkutatják és elárulják, büntette azokat, akik elbújtatják őket.” (Plutarkhosz)

d) „A szövetségesekre vonatkozó törvénye Itália lakóit a római polgárokkal egyenlő jogokkal ruházta fel. A gabonatorvény olcsó kenyeret biztosított a szegények részére. [...] háromszáz lovagot választott a háromszáz szenatori bíró mellé.” (Varro)

4 pont	
--------	--

2. A feladat a középkori uradalmi gazdálkodással kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Frigyes, Isten kegyelméből a hamburgi egyház érseke, minden keresztény hívőnek a jelenben és a jövőben, örökös áldásomat küldöm. Azt akarjuk, hogy mindenki számára legyen ismert ez a szerződés, amelyet mi a Rajnán inneni emberekkel, akiket hollandoknak neveznek, kötöttünk. Ezek az emberek felkeresték felségünket, igen erősen kérve a püspökségünk területén fekvő eddig műveletlen, mocsaras, az ország lakói számára haszontalan földek átengedését, hogy azt termővé tegyék. [...]

Egyezséget kötöttünk, amelynek értelmében a fent nevezett földbirtok minden *mansus*áért évenként 1 dénárt fizetnek nekünk. Szükségesnek tartjuk lejegyezni itt a *mansus* kiterjedését, azért, hogy a jövőben ne legyen semmi viszály a lakosság között: tehát 720 királyi vessző hosszúságú és 30 szélességű, a földön áthaladó folyóval együtt, melynek használatát hasonló módon átengedjük nekik. Végül akaratunknak megfelelően elfogadták, hogy a föld gyümölcsének tizedét nekünk adják.”

(XII. századi oklevél)

a) Mivel tartoztak a telepések a püspöknek a szerződés idézett részlete alapján?
Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

1. Pénzjáradékkal és terményadóval.
2. Pénzjáradékkal és robottal.
3. Kizárólag pénzjáradékkal.

b) Melyik latin kifejezés a helyes megnevezése a forrásban szereplő telepéseknek?
Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

1. familiáris
2. hospes
3. serviens

c) Mi a forrásban említett „mansus” szó magyar megfelelője? Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

1. hűbértok
2. jobbágytelek
3. majorság

d) Milyen (gazdasági jellegű) körülmény kényszerítette a korszakban a leggyakrabban szülőföldjük elhagyására a parasztokat?

e) A szerződés viszonylag kedvező feltételeket biztosított a telepések számára. Magyarázza meg ennek okát a forrás alapján!

.....

5 pont	
--------	--

3. A feladat a Hunyadiak korával kapcsolatos.

Nevezze meg azt a középkori települést, amelynek váráról szól a forrás!

(Elemenként 1 pont.)

a) „Amikor pedig az [...] ország végvárát [...] megtámadta a törökök nagy sokasága [...], akkor a boldog pap [Kapisztrán János] a katolikus hit szerint a halálra felkészülve, [...] urunkkal és apánkkal együtt behatolt a kereszt jelét viselőkkel a már teljes erővel ostromlott várba.” (*Hunyadi Mátyás levele az olasz fejedelmeknek és városoknak, 1460*)

.....

b) „[Vitéz János] az érsekségre rendkívül rátermett volt, hiszen az érseki várban építtetett egy tágas ebédlőtermet, elébe csináltatott vörösmárványból egy hosszan nyúló gyönyörűséges kerengőt. [...] Hogy az isteni Adalbert bazilikája ne legyen tűznek kitéve, üveglapokkal fedte be [...].” (*Bonfini: A magyar történelem tizedei*)

.....

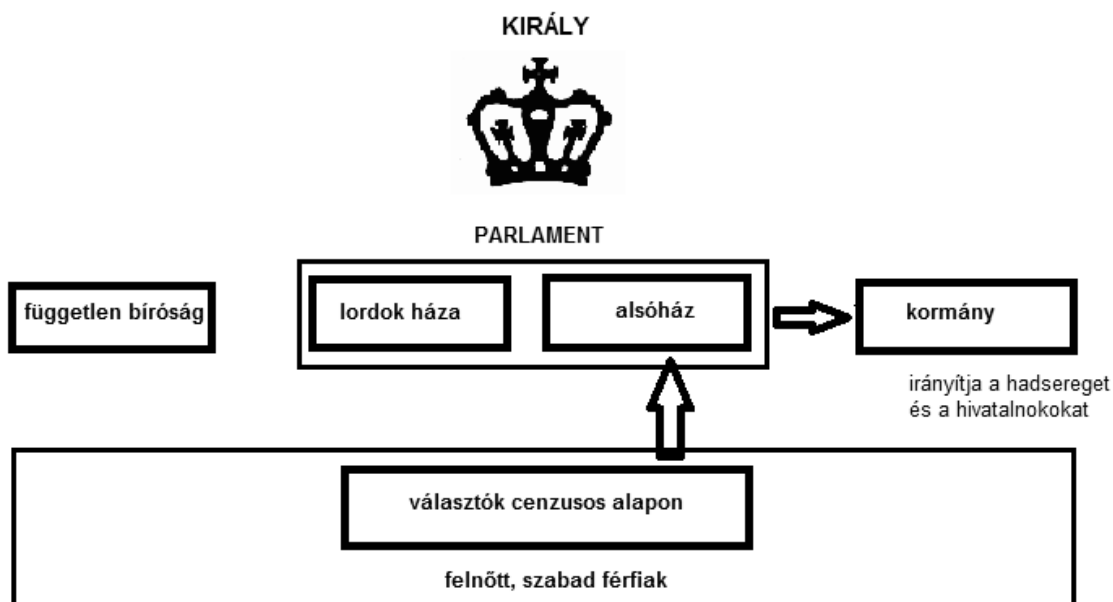
c) „[Mátyás] nekilátott, hogy a várat, amelyben Zsigmond fősíves épületein kívül nem volt semmi látnivaló, fölékesítse; a hátsó palotasort szépen kiépítette. [...] Fent [...] csodás gazdagságú könyvtárát rendezte be; a kötetek kiállítása is pazar. [...] Volt egy üdülője a Duna [szemközti] oldalán, a pesti mezőn is, az első mérőföldkőnél.”
(Bonfini: *A magyar történelem tizedei*)

.....

3 pont	
--------	--

4. A feladat az angol alkotmányos monarchia működéséhez kapcsolódik.

Feleltesse meg a XVII–XVIII. századi angol alkotmányos monarchia intézményeit, működési elveit Montesquieu *A törvények szelleméről* című írása részleteinek! Válaszoljon a kérdésekre az ábra és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)



(cenzusos választójog: a választójog feltételekhez való kötése)

Az angol alkotmányos monarchia államszervezetének ábrája

a) „Mínthogy szabad államban minden szabad lelkű ember maga kell, hogy kormányozza magát, következtetésképp a nép egészét kell, hogy illesse a törvényhozó hatalom. Mínthogy azonban ez nagy államokban keresztülvihetetlen, és kis államokban is sok hátránnyal jár, a népnek a maga képviselői útján kell megtennie mindazt, amit maga nem tud megtenni.”

Melyik intézmény gyakorolja Angliában ezt a hatalmat?

b) „Az államban mindig vannak olyanok, akik születésüknél, gazdagságuknál vagy rangjuknál fogva kiválnak a többiek közül. [...] Olyan testületet alkotnak, amelynek joga van a nép kezdeményezéseit megállítani, éppúgy mint a népnek is joga van arra, hogy az ő kezdeményezéseiket megállítsa.”

Melyik angol testület felel meg a leírásnak?

c) „De ha szabad államban a törvényhozó hatalomnak nem is lehet meg az a joga, hogy megállítsa a végrehajtó hatalmat, joga van, és lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy megvizsgálja, miként hajtják végre az általa hozott törvényeket.”

Melyik intézmény képviseli az említett végrehajtó hatalmat Angliában?

.....

3 pont	
--------	--

5. A feladat a magyarországi reformáció korával kapcsolatos.

Töltse ki a táblázatot a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Az ország rendei és karai, a királyi felség figyelmeztetéséhez képest megállapították, hogy az újrakeresztelők [anabaptisták] és kálvinisták, akik az országban még fennmaradtak, mindenkinek a fekvő jószágaiból kiűzendők. És hogy azokat, vagy közülük bárkit többé az ország határai közé befogadni nem szabad.” (Az 1548. évi pozsonyi országgyűlés egyik törvénye)

B) „A vitézlő urak állhatatos kérésére kegyesen beleegyeztünk, hogy ki-ki tartsa meg azt a hitet, amelyet akar, az új és a régi szertartásokkal, megengedjük, hogy hitük ügyében azt tegyék, ami nekik tetszik, de bárkinek a sérelme nélkül. Az új [evangélikus] hit követői ne zaklassák a régi vallást, vagy annak követőin valami módon jogtalanságot ne kövessenek el.” (Az 1557. évi erdélyi országgyűlés határozata)

C) „A császári és királyi szent felség, a boldog emlékü néhai felséges őseinek és elődeinek, úgy a római császároknak, mint a magyar királyoknak példájára, a szent katolikus hitet és vallást őszintén vallja és azt országaiban és tartományaiban is, főképpen e Magyarországon az annyi tévtanoktól és felekezetektől megtisztítva, a mindenható Isten dicséretére és dicsőségére mindenütt felvirágoztatni és terjeszteni óhajtja és uralkodói köteles tiszténél fogva azt tehetségéhez képes megoltalmazni és megvédelmezni törekszik.” (Az 1604. évi pozsonyi országgyűlés egyik törvénye)

Az idézett jogszabályrészletek közül melyikre igaz az állítás? Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorban csak egy X jel szerepelhet.

Állítás	A	B	C
a) Az összes protestáns felekezet elleni fellépést helyezett kilátásba.			
b) Igyekezett felszámolni a katolikusok és Luther követői közti viszálykodást.			
c) A protestánsok üldözését írta elő, Luther híveinek kivételével.			
d) Az országgyűlésen önálló rendként részt vevő szászok szempontjából jelentős eredmény volt ennek a jogszabálynak az elfogadása.			

4 pont	
--------	--

6. A feladat az ipari forradalomhoz kapcsolódik.

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy az állítások igazak vagy hamisak! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 1 pont.)

„Megnéztem több és többféle nagy gyárat, ezek között [egy] gyapotgyárat, mely [...] roppant terjedelmű. Száz lóerejű gőzgép, mit egy emberke mozgásban tart, 880 ember erejét pótolja ki, s képes hajtani 50 000 orsót, mivel 750 személy annyi cérnát fon, mennyit gép nélkül kézzel 200 000 személy tudna fonni, s 12 óra alatt az 50 000 orsó mindenikre 840 rőföt készítvén, valamennyi összesen 42 000 000 rőföt ad, mi negyedfélszer éri körül a földgömböt. Erre emlékezve talán könnyebb lesz megfognod a három sziget gazdagságát; mert mint látod, eszerint a birodalomban csak 25 000 000 ember lakik, eszik és költ, de a $750 : 200\ 000$ arányában, mit azonban mindenféle gyárokra nézve általánosnak nem állíthatok, 66 500 000 000 embererő dolgozik és keres.”

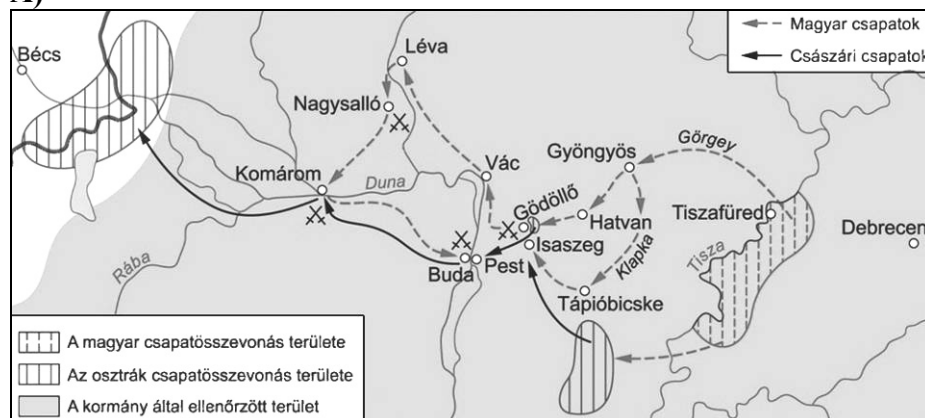
(Szemere Bertalan: *Utazás külföldön*, 1838)

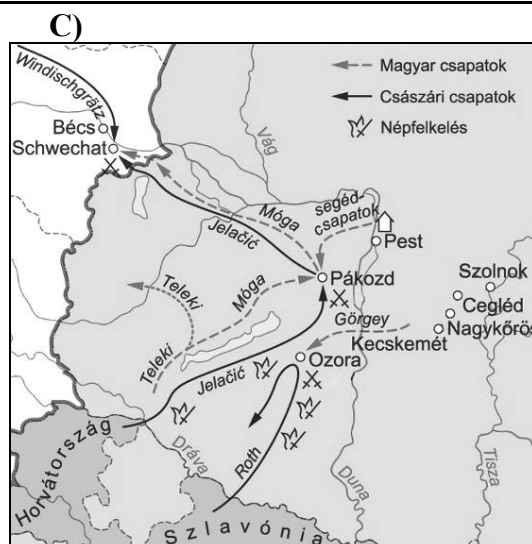
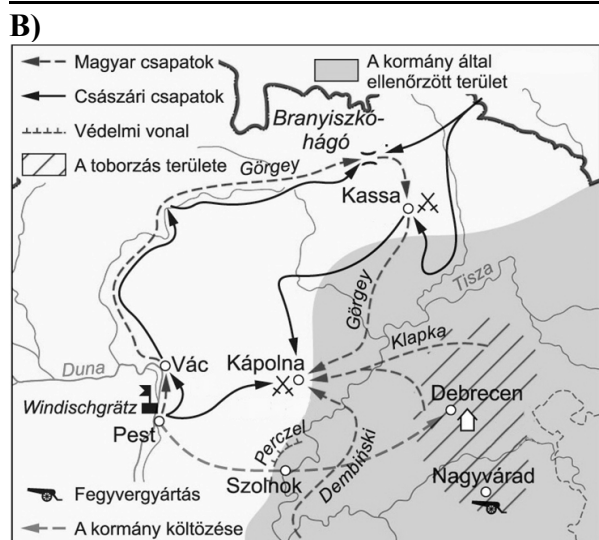
Állítás	Igaz	Hamis
a) Szemere a termelékenység növekedésében látta Anglia gazdagságának okát.		
b) A meglátogatott gyár nyersanyagát elsősorban az angol juhtenyésztés biztosította.		
c) A meglátogatott gyár mechanikus rokkák helyett már gőzhajtású fonógépeket használt.		
d) A meglátogatotthoz hasonló gyárok elterjedése a bányászat fellendülését is eredményezte.		

4 pont	
--------	--

7. A feladat az 1848/49-es forradalom és szabadságharc történetével kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a térképábrák és ismeretei segítségével!

A)





a) Tegye időrendbe a térképvázlatokat, a rajtuk szereplő események alapján! Írja a térképvázlatok betűjelét a táblázatba! Kezdje a legkorábbival! (A helyes sorrend: 1 pont.)

1.	2.	3.

b) Nevezze meg azt a személyt, akire a leírás vonatkozik! A térképvázlatokon szereplő személyek közül válasszon! Keresztnevet is írjon! (1 pont)

A több alkalommal is a honvédsereg fővezérévé kinevezett tábornok a főváros elvesztése után észak felé vonult seregével, jelentős császári erőket vonva ezzel magára. Célja az volt, hogy időt nyerjen a honvédseregnek a Tisza vidékén történő összpontosításához.

.....

c) Melyik településnél zajlott az a csata, amelyre a leírás vonatkozik? A térképvázlatokon szereplő települések közül válasszon! (1 pont)

Windischgrätz meg akarta akadályozni a Tisza vidékén gyülekező magyar seregek előrenyomulását Pest felé, ezért megtámadta a honvédsereget. A honvédsereg lengyel származású fővezére késve mozgósította a távolabb állomásozó csapatokat, így a kétnapos csatát követően a magyarok végül visszavonultak.

.....

d) Melyik térképvázlaton látható az az eseménysorozat, amelyre a leírás vonatkozik? (1 pont)

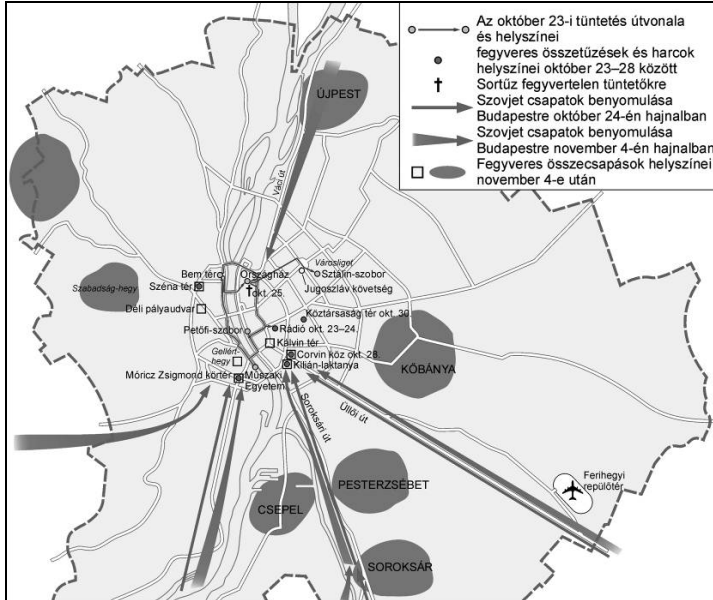
Ellenséges seregek nyomultak előre Pest-Buda irányába, de a fővárosig nem jutottak el, mert a honvédsereg megállította és menekülésre kényszerítette őket.

A térképvázlat betűjele:

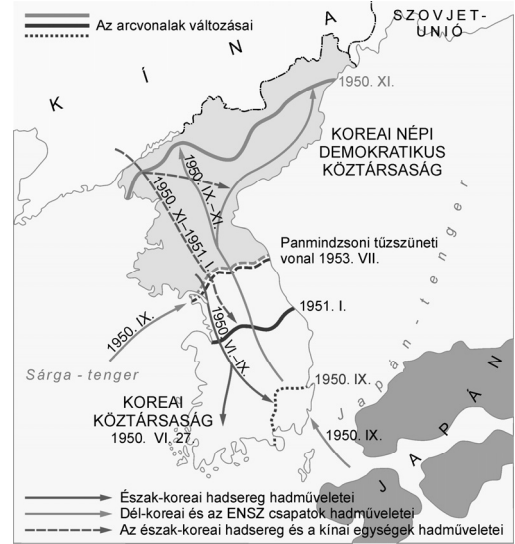
4 pont	
--------	--

8. A feladat a szovjet blokk történetéhez kapcsolódik.

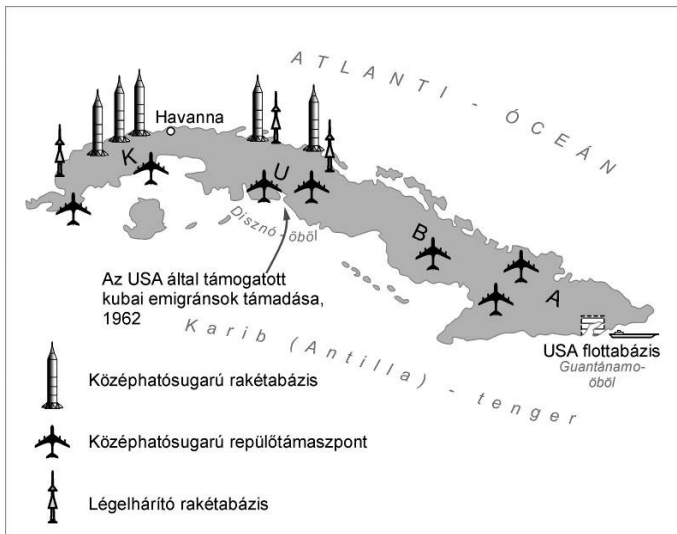
Döntse el, melyik szovjet pártvezető tevékenységének időszakához köthetők a térképeken ábrázolt események! Írja a térképek betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy személyhez több térkép is tartozhat. (Elemenként 1 pont.)



A) Budapest

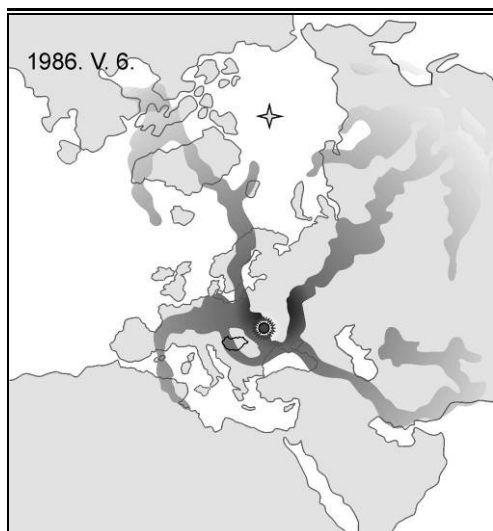


B) Korea



C) Kuba





D) A csernobili atomerőműből szivárgó szennyeződés terjedése

Sztálin	Hruscsov	Gorbacsov

4 pont	
--------	--

9. A feladat a két világháború közötti magyar társadalommal kapcsolatos.

A szöveges források egy-egy társadalmi réteg életkörülményeiről szólnak. Írja a szöveges források után annak a képnek a betűjelét, amelyik a leginkább jellemző az adott társadalmi rétegre! Egy kép kimarad. (Elemenként 1 pont.)



A) Bál a Pannónia Szállodában



B) Útépítő munkások a Városligetben



C) Csizmadiaműhely Hajdúböszörményben



D) Tisztaszoba egy parasztházban

a) „Évjük két nagy évszakra oszlik: a téli tétlen évszakra és a nyári munkás évszakra. A téli tétlen évszakot otthon töltik, a nyári munkás évszakot a magyar haza legkülönbözőbb tájain [...] Ők utaznak a zsúfolt [...] vonatok marhavagonjaiban tavasz elején az ország különböző részeibe. [...] Hónapokon át nyomorult zugokban alszanak, rövid órákat.” (Szabó Zoltán, író)

A kép betűjele:

b) „A hallból nagy üveges toloajtón át jutottunk az ebédlőbe, vagy vele szemközt, az ajtó helyett nyitott boltíven át a szalonba. [...] A szalonból jutottunk az úri szobába, amely 6 x 9 méteres méretével és a Deák térre nyíló három balkonjával [erkélyével] a lakás legnagyobb és legrepresentatívabb helyisége volt.”

(Láng Panni, író)

A kép betűjele:

c) „[A tanyatelken] nagyobbfajta tanyaépület áll sokféle és terjedelmes gazdasági épületekkel. [...] A gazda családjának munkaereje általában nem foglalkozik teljesen ebben a tanyai gazdaságban. Mindenesetre részt vesz benne a gazda, ő vezeti a gazdaságot, de tényleges munkát már nagyon kevés esetben végez.”

(Erdei Ferenc szociológus, író)

A kép betűjele:

3 pont	
--------	--

10. A feladat a magyarországi rendszerváltással kapcsolatos.

Oldja meg az 1989. március 15-én *Mit kíván a magyar nemzet?* címmel megjelent ellenzéki követelések egyes pontjaihoz kapcsolódó feladatokat! (Elemenként 1 pont.)

Nevezze meg az idézetek alapján azokat a szabadságjogokat, amelyeknek az ellenzék érvényt akart szerezni!

a) „Számolják föl a hírközlés állami monopóliumát.”

.....

b) „Oszlassák föl az Állami Egyházügyi Hivatalt.”

.....

c) „Ésszerű gazdálkodást, működő piacot, a tulajdonformák egyenjogúságát.”

.....

Nevezzen meg egy-egy eseményt a rendszerváltás időszakából, amelyek hozzájárultak a következő idézetekben megfogalmazott követelések teljesüléséhez!

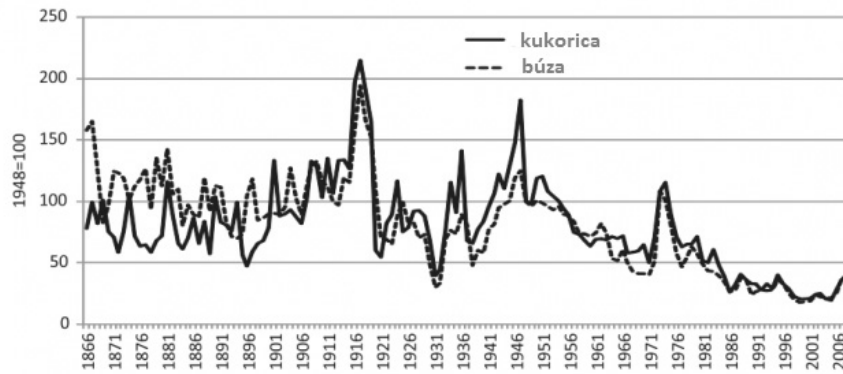
d) „Független Magyarországot.”

.....

e) „Tisztességet a forradalom mártírjainak.”

.....

5 pont	
--------	--

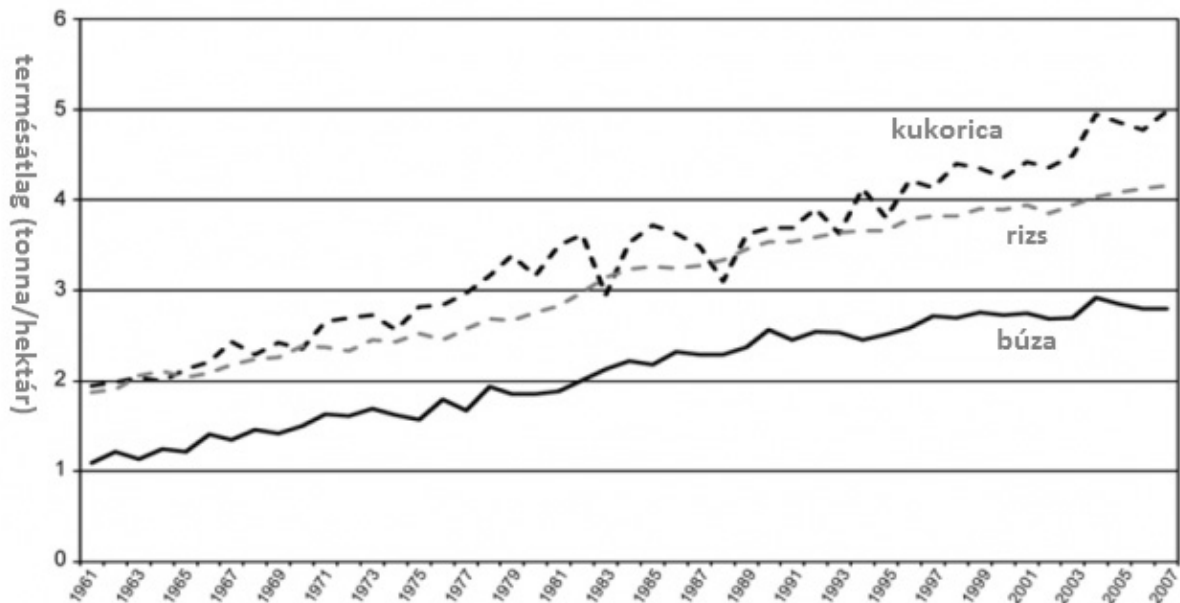
11. A feladat a fejlődő országok problémáihoz kapcsolódik.**Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)****A) A kukorica és a búza világpiaci átlagárának alakulása %-ban**

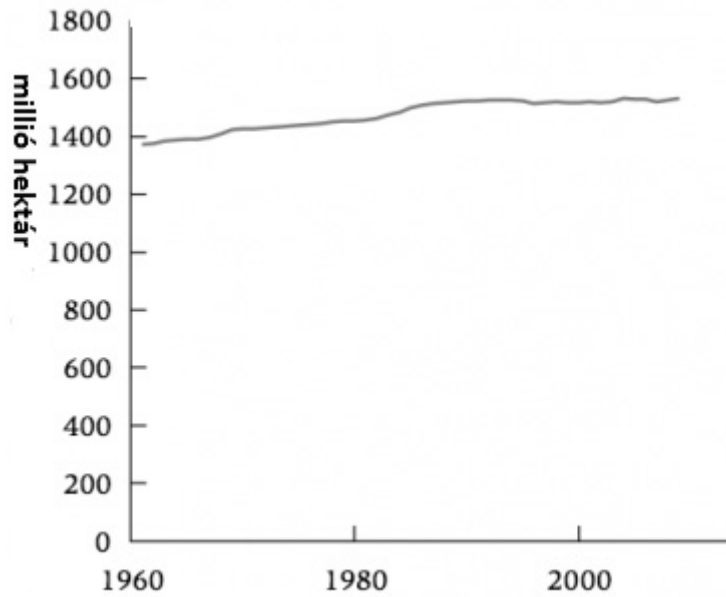
a) Vonjon le egy olyan következtetést az A) jelű grafikon adataiból, amely pozitív hatású lehet a fejlődő országok lakossága számára!

.....

b) Vonjon le egy olyan következtetést az A) jelű grafikon adataiból, amely negatív hatású lehet a fejlődő országok lakossága számára!

.....

**B) A kukorica, a rizs és a búza termésátlagának alakulása**



C) Az alapvető élelmiszernövények (pl. búza, kukorica, rizs) vetésterületének alakulása a világon

c) Vonjon le egy, a fejlődő országok lakosságára nézve pozitív következtetést a B) és C) jelű grafikonok adataiból!

.....

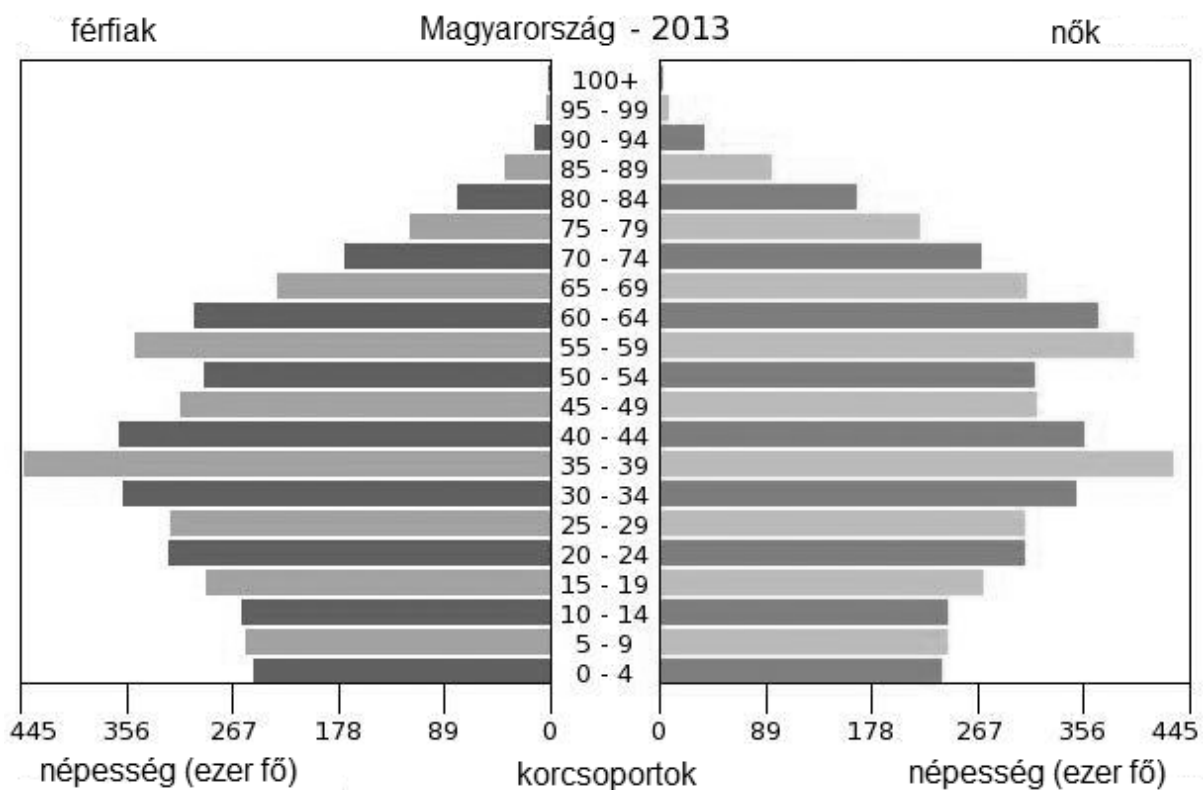
d) Fogalmazzon meg egy összefüggést az A), illetve a B) és C) jelű grafikonok adatainak alakulása között!

.....

4 pont	
--------	--

12. A feladat a mai Magyarország demográfiai jellemzőihez kapcsolódik.

Válassza ki a korfa és ismeretei alapján az igaz állításokat! Karikázza be a négy igaz állítás betűjelét! (Elemenként 0,5 pont.)



- A) Jellemzően több fiú születik, mint lány.
- B) A nők várható élettartama magasabb a férfiakénál.
- C) A Rákosi-korszakban abortusztilalmat vezettek be, amit később enyhítettek.
- D) Minden évben többen fognak nyugdíjba menni, mint az előzőben.
- E) A legnagyobb létszámú korcsoport születése előtti években bővítették a családtámogatásokat.
- F) A családalapítás életkorában a nők nem találnak maguknak kellő számban partnert.

2 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó, egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	XVI. századi gyarmatosítás	rövid
	14.	A náci propaganda	rövid
Magyar történelem	15.	Géza fejedelem	rövid
	16.	Tatárjárás	hosszú
	17.	Széchenyi gazdasági programja	rövid
	18.	Dualizmus kori Budapest	hosszú
	19.	Határon túli magyarság	rövid
	20.	Rákosi-korszak	hosszú

Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit.

Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!

Karikázza be a választott oszlop betűjelét!

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

15. A feladat Géza fejedeleméhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével, hogyan teremtette meg Géza fejedelem az államalapítás feltételeit!

„A törzsszövetséget vezető Géza fejedelem levonta a szükséges következtetést. [...] Ottó [császár] Quedlinburgban fogadta a cseh, a lengyel és a dán fejedelmek tisztelgő látogatását, és megjelent előtte egy 12 főből álló magyar küldöttség is. Géza [...] nem személyesen ment Quedlinburgba, tehát nem gondolt meghódolásra.”

(Herczegh Géza, jogtudós)

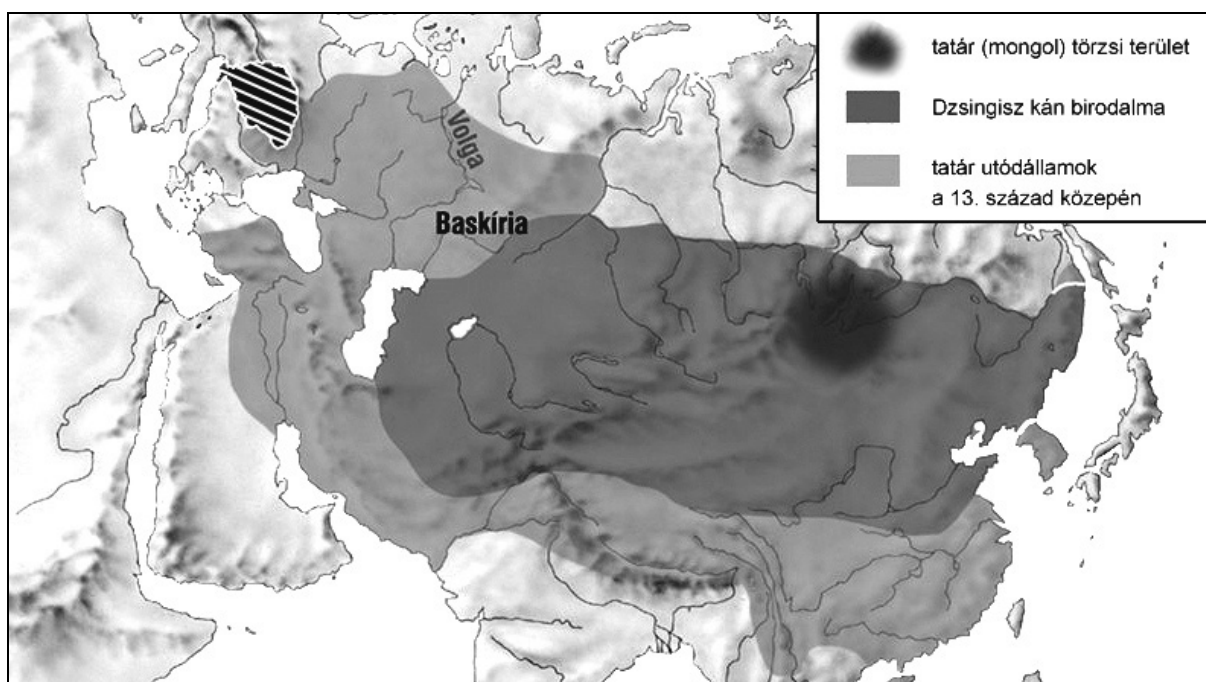
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

16. A feladat a tatárjáráshoz kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a tatárjárás katasztrófájához vezető okokat és a tatárjárás katonai eseményeit! Az ország újjáépítésére már ne térjen ki!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„[Béla] pedig nemcsak nem adott birtokokat nekik semmit, hanem a már odaadományozott birtokokat is visszavette a saját jogkörébe és tulajdonába anélkül, hogy az illető polgári jogainak valamilyen fokú elvesztésére ítéltetett volna.”
(Rogerius: *Siralmas ének*, 1243–49 között)



Mongol (tatár) terjeszkedés

„És mivel még kunoknak, és nem tatároknak hitték azokat [a Pest alatt pusztító tatárokat], akik most jöttek: az egész nép kiáltozott ellene [Kötöny kun vezér ellen] [...] És a magyarok és németek hirtelen felfegyverkezve betörték a palotába, ahol tartózkodott, és erőszakkal hozzá akartak menni. Kötöny pedig az övével együtt íjat és nyilat ragadva nem engedte, hogy ezek hozzájuk jöjjenek. De amikor a nép nagy sokasága odacsődült, elfogták őket, és azon nyomban levágták a fejüket, és a palotából a nép közé dobták.” (Rogerius: *Siralmas ének*, 1243–49 között)

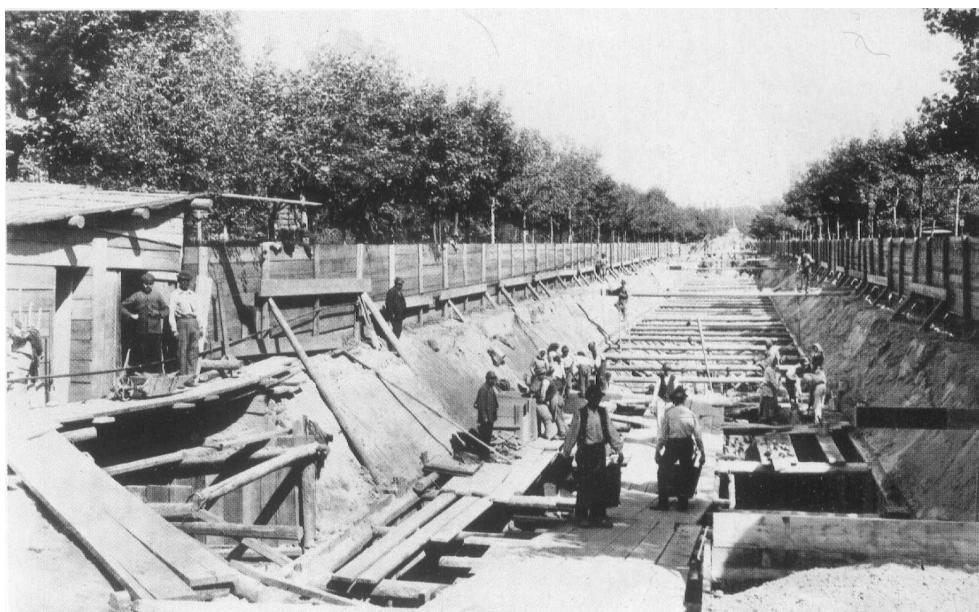
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

18. A feladat a dualizmus kori Budapesttel kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Budapest dualizmus kori fejlődésének fő összetevőit! Válaszában térjen ki röviden Budapestnek az ország gazdasági életében játszott szerepére is!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

A budapesti lakosok megoszlása születési hely szerint 1869 és 1890 között (%)			
Születési hely	1869	1880	1890
Budapest	54,7	42,7	39,3
Magyarország (Budapesten kívül)	35,5	46,5	52,1
Ausztria	9,6	9,3	7,4
Külföld	0,2	1,5	1,2



Munkagödör az Andrássy úton, 1895

Szempontok	Elérhető	Elért
	Pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

19. A feladat a határon túli magyarság helyzetéhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a határon túli magyarság létszámának alakulását a rendszerváltást megelőző évtizedben, és tárja fel a változás okait!

1985	9 445
1986	9 445
1987	10 445
1988	11 445
1989	11 445
1990	25 267
1991	11 018
1992	6587
1993	5991
1994	5483
1995	5685
1996	4888
1997	3285

A Magyarországra bevándorló román állampolgárok száma

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

20. A feladat a Rákosi-korszakkal kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a Rákosi-korszak gazdaságpolitikájának fő jellemzőit! A források segítségével térjen ki a gazdaságpolitikának a mindennapokra gyakorolt hatásaira is!

A fogyasztói árindexek alakulása (%) 1949–52 (1946 = 100%)		
	1949	1952
élelmiszerek	113	236
ruházati cikkek	135	226
iparcikkek	130	188
fűtés, világítás	140	151
szolgáltatások	192	216

„A Sztálin Vasműhöz tartozó Sztálinváros ne egyszerű lakótelep, hanem új típusú szocialista város legyen, tükrözze vissza az épülő szocializmus diadalmas erőfeszítéseit [...]. A tervezők a szovjet élenjáró városrendezési gyakorlaton alapuló magyar városrendezési normákat Sztálinváros tervezésénél már alkalmazták. [...]

A lakóterület céljára kijelölt – a falu megmaradó lakóterületével együtt számított – 170 hektár nagyságú területet többemeletes lakóházakkal kell beépíteni. [...]

Sztálinváros városszerkezetének alapja a Vasmű bejáratánál végződő főútvonal /egyúttal felvonulási út is/ és a vasútállomásról bevezető út kereszteződésénél kialakítandó városközpont legyen. Ez legyen a város kiemelkedő reprezentatív helye, itt kell elhelyezni a legfontosabb politikai, közigazgatási és kulturális intézményeket.” (Előterjesztés Sztálinváros városrendezési tervének jóváhagyása tárgyában, 1951)

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. Ókori Róma	4	
	2. Uradalmi gazdálkodás	5	
	3. Hunyadiak kora	3	
	4. Angol alkotmányos monarchia	3	
	5. Magyarországi reformáció	4	
	6. Ipari forradalom	4	
	7. 1848–49-es szabadságharc	4	
	8. Szovjet blokk	4	
	9. Magyar társadalom	3	
	10. Rendszerváltás	5	
	11. Fejlődő országok problémái	4	
	12. Magyarország demográfiája	2	
	Összesen	45	
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			
II. Szöveges kifejtendő feladatok	13. XVI. századi gyarmatosítás	12	
	14. Náci propaganda	12	
	15. Géza fejedelem	12	
	16. Tatárjárás	21	
	17. Széchenyi gazdasági programja	12	
	18. Dualizmus kori Budapest	21	
	19. Határon túli magyarság	12	
	20. Rákosi-korszak	21	
	Összesen	45	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		90	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: